

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. проректора ЗВО

з наукової роботи

Валентина ЧОРНА

«31» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОК 3 ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

підготовки доктора філософії

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань 22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 221 Стоматологія

(шифр і назва спеціальності)

Робоча програма з дисципліни «Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності»
підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
« 27 » серпня 2026 року 15 с.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

д.філол.н., професор, завідувач кафедри філології Володимир СУПРУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філології

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2026 року

Завідувач кафедри філології,
професор ЗВО

« 27 » серпня 2026 року

Володимир СУПРУН

Схвалено Методичною радою факультету підготовки іноземних громадян Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова за напрямом підготовки: третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у галузі знань «Стоматологія».

« 31 » серпня 2026 року Протокол № 1

Голова

« 31 » серпня 2026 року

Віталій АНДРІЙЧУК

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності» розроблена відповідно до освітньо-наукової програми (ОНП) Стоматологія 2023 р., третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 221 Стоматологія, введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 1023 від 15.11.2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Завдяки засвоєнню змісту навчальної дисципліни аспіранти матимуть можливість: проводити різні види занять зі студентами із застосуванням сучасних методів навчання й інформаційних технологій; контролювати й оцінювати якість засвоєння навчальної інформації студентами; здійснювати підготовку навчально-методичної документації; узгоджувати український простір вищої освіти з європейським та світовим; дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки і моралі у професійно-педагогічних відносинах.

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова, цикл загальної підготовки.

Предметом є педагогічні факти, механізми, закономірності, основні характеристики навчання і виховання здобувачів вищої освіти; психологічні закономірності та механізми опосередкування педагогічної діяльності в закладі вищої освіти, індивідуальні та соціально-психологічні явища, які породжуються умовами роботи в ЗВО.

Навчальна дисципліна «Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності» вивчається протягом одного семестру, в загальному обсязі 45 годин: аудиторної роботи – 30 годин, з яких лекції – 20 годин, практичні заняття – 10 годин; самостійна робота – 15 години. Розподіл навчального часу за темами наведено у тематичному плані.

Міждисциплінарні зв'язки: базовими дисциплінами для ОК «Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності» є початкові предмети «Історія філософії як методологічна основа розвитку науки та цивілізації», «Публікаційна активність та наукометричні бази даних», що вивчалися на освітньо-науковій програмі, та ряд навчальних професійно-орієнтованих дисциплін, що вивчаються в циклі обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів. Простежуються міждисциплінарні зв'язки з конкретними дидактиками або методиками роботи у вищій школі.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

2.1. Метою вивчення основних систем психолого-педагогічних знань, що сприяють успішності професійної діяльності у науково-педагогічній діяльності; формування у здобувачів вищої освіти основ професійної педагогічної компетенції у питаннях психологічних детермінант організації педагогічного процесу у вищій школі, управління цим процесом згідно зі структурою та функціями конкретних підрозділів ЗВО, які опосередковують та зумовлюють процеси навчання і виховання.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

– сприяння підвищенню якості педагогічної освіченості науковців, їх педагогічної та управлінської компетентності;

- засвоєння теоретичних підходів до актуальних проблем педагогіки вищої школи, особливостей педагогічних фактів, закономірностей та механізмів освіти, навчання, виховання, розвитку та формування сучасних кадрів;
- закріплення вмінь критичного аналізу психолого-педагогічних явищ та їх оцінювання;
- формування вміння застосовувати на практиці систему педагогічних наукових знань;
- глибокому засвоєнню, розумінню і відтворенню наукової термінології, формуванню наукового світогляду;
- опанування методами і прийомами педагогіки вищої школи;
- вивчення та узагальнення педагогічної практики в роботі викладача, наукової картини педагогічної реальності;
- вивчення основних проблем та тенденцій освіти, навчання, розвитку, виховання та формування наукових та науково-педагогічних кадрів;
- володіння методикою планування і організації процесу виховання та самовиховання;
- вироблення вміння передавати знання і розвиток практичних навичок щодо професійної освіти, виховання людей, з якими контактують лікарі та викладачі вищої школи під час здійснення професійної діяльності;
- формування вмінь, рефлексії, емпатії, самооцінки, критичного аналізу власної поведінки та діяльності;
- підвищення рівня педагогічної культури;
- виробленні постійної мотивації та прагнення самостійно здобувати нові сучасні знання;
- розуміння змісту психолого-педагогічного супроводу, консультування, допомоги, підтримки, психолого-педагогічної корекції;
- застосування отриманих теоретичних знань для вирішення конкретних практичних задач у професійній діяльності науково-педагогічного працівника;
- закріплення вміння працювати з науковою літературою, першоджерелами й нормативними актами;
- вироблення навичок самостійного поглибленого вивчення будь-якої теми дисципліни, порівнювати різні точки зору, аналізувати й узагальнювати, послідовно й логічно викладати навчальний матеріал.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗКО2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗКО5. Здатність до підвищення професійної кваліфікації.

ЗКО6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СКО4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.

СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК10. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

СК11. Здатність брати участь у нарадах, професійних об'єднаннях, наукових конференціях, форумах, конгресах, засіданнях наукових товариств, стажуваннях та мобільності.

СК12. Здатність до лідерства, керування колективом. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій у професійній стоматологічній та освітній діяльності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності як навчальна дисципліна закладає фундамент для формування в подальшому інтегративних кінцевих програмних результатів навчання згідно з освітньо-науковою програмою третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія, освітньої програми Стоматологія, а саме:

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН08. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері стоматології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

РН11. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство.

РН12. Організовувати роботу колективу (здобувачів вищої освіти, колег, міждисциплінарної команди); демонструвати авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності.

Очікувані результати навчання з дисципліни «Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності»:

після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:

1. Виявляти здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, проведення самостійних досліджень на сучасному рівні.
2. Виявляти здатність до пошуку, оброблення на аналізі інформації з різних джерел.
3. Демонструвати вміння генерувати нові ідеї (креативність).
4. Володіти формами організації освітнього процесу у вищій школі.
5. Показати здатність управляти освітнім процесом.
6. Виявляти спроможність застосовувати знання у практичній психолого-педагогічній діяльності.
7. Репрезентувати спроможність пристосовуватися до нових змін у психологічному опосередкуванні соціальних процесів.
8. Вміти розробляти плани-конспекти лекцій, практичних занять для здобувачів вищої освіти.
9. Виявляти вміння розробляти робочі програми навчальних дисциплін.
10. Показувати вміння ведення діалогу й аргументування під час наукових і ділових дискусій, переговорів, полеміки, публічних виступів на конференціях.
11. Виявляти здатність до написання наукового дослідження з психоло-педагогічної проблеми або статті у фахове видання.
12. Демонструвати володіння знанням методологічних методів, прийом, технологій навчання.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість годин	Кредити ЄКТС	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності	Модуль 1	18	0,6	8	4	6
	Модуль 2	27	0,9	12	6	9

Навчальна дисципліна вивчається аспірантами на 3-му році навчання, є двомодульною, завершується диференційованим заліком.

Модуль 1. Основи організації процесу навчання у вищій школі

Тема 1. Система світи в Україні. Структура вищої освіти.

Склад системи освіти. Структура освіти. Об'єктивні передумови реформування системи освіти. Основні напрями реформування вищої освіти. Європейський освітній простір. Болонський процес. Рівні та ступені вищої освіти. Типи закладів вищої освіти. Вища освіта України в контексті світової.

Тема 2. Педагогічні засади теорії і практики управління в організації освітнього процесу у вищій школі.

Об'єкт, предмет, мета, завдання та категорії актуальних проблем педагогіки та психології вищої школи. Міждисциплінарні та внутрішньодисциплінарні зв'язки. Педагогічні факти, педагогічні закономірності й педагогічні механізми. Історія виникнення актуальних проблем педагогіки та психології вищої школи, її наукові школи. Принципи, методи, основні теорії. Структура, характеристика змісту складових. Педагогічні ідеї в теорії і практиці управління.

Тема 3. Лекція як провідна форма організації навчальної діяльності у вищій школі.

Лекція. Історія виникнення вузівської лекції. Лекція як форма організації і метод навчання. Завдання і переваги лекційного викладання. Типи лекцій. Методична концепція лекційного курсу. Сучасні проблеми лекційного викладання. Проблемна лекція. Методичні основи підготовки та проведення лекційних занять.

Тема 4. Семінарські, практичні та лабораторні заняття як форми навчання у ЗВО.

Історія виникнення семінарської форми організації навчання у закладі вищої освіти. Суть семінарського заняття. Види семінарських занять: просемінари, семінари, спецсемінари, наукові студентські семінари. Методика проведення семінарів. Дискусія як метод навчання у вищій школі. Мета практичних занять. Структура практичних занять. Практичні заняття та особливості їх проведення з використанням індивідуальних та колективних завдань. Лабораторні роботи, мета та основні завдання їх проведення. Структура лабораторної роботи. Фронтальний, циклічний та індивідуальний графіки організації лабораторних робіт. Особливості лабораторних робіт в залежності від конкретних навчальних дисциплін. Лабораторна робота як групова форма пізнавальної діяльності студентів. Психологічні умови організації продуктивної пізнавальної діяльності студентів у процесі лабораторної роботи.

Тема 5. Методи навчання у вищій школі.

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів. Класифікація методів навчання у вищій школі. Сучасні вимоги до методів навчання у вищій школі. Способи досягнення цілей навчання. Основні ознаки методів навчання. Узагальнене

визначення методів навчання. Науково-технічний прогрес і методологія навчання. Інформування як застарілий підхід у навчанні. Управління пізнавальною діяльністю студента як новітня вимога часу. Визначення методів викладання у закладі вищої освіти. Структура об'єкта методів викладання. Класифікація методів викладання. Багаторівневий підхід до класифікації методів навчання. Група методів стимулювання і мотивації навчання. Група методів контролю і самоконтролю. Методи викладання і методи навчання. Загальнодидактичні методи навчання. Методи наукового дослідження і методи викладання у вищій школі.

Тема 6. Дидактичні засоби і навчальна техніка.

Поняття дидактичних засобів. Функції дидактичних засобів: пізнавальна, формуюча, навчальна. Характер завдань, для розв'язання яких доцільно застосовувати дидактичні засоби. Типи класифікацій дидактичних засобів. Поняття навчальної техніки. Співвідношення понять “дидактичні матеріали” та “технічні засоби навчання”. Методичні рекомендації щодо розробки дидактичних матеріалів для технічних засобів навчання. Поняття про інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) як результат сполучення засобів комп'ютерної техніки, засобів зв'язку, засобів зберігання та відображення інформації. Тісний зв'язок ІКТ з комп'ютерним навчанням. Політика в галузі освіти і комп'ютеризовані технології. Основні напрями застосування комп'ютеризованих технологій у вищій освіті. Модернізація системи управління ВЗО. Використання у різноманітних навчальних курсах. Дистанційна освіта. Інформаційні технології в інтелектуальній діяльності.

Тема 7. Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання.

Закон України «Про вищу освіту». Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання. Національна рамка кваліфікацій. Професійний стандарт. Стандарт вищої освіти. Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма. Навчальний план. Програми навчальних дисциплін як основна форма фіксації змісту навчального дисципліни. Силабус. Необхідність врахування міждисциплінарних зв'язків при їх розробці. Робочий навчальний план. Проблема запровадження новітніх методів навчання в сучасному університеті.

Модуль 2. Викладач і студент як основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі

Тема 8. Формування професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.

Викладач у системі вищої освіти. Проблема формування професійно-педагогічної культури викладача в умовах ВНЗ. Процесуальні та змістові аспекти використання компетентнісного підходу як сучасної освітньої парадигми вищої школи. Професійна компетентність викладача вищої школи.

Тема 9. Творчість і професіоналізм викладача закладу вищої освіти.

Нормування часу професорсько-викладацького складу (ПВС) закладу вищої освіти. Індивідуальний план викладача: навчальна діяльність, наукова діяльність, методична діяльність, організаційна діяльність та виховна діяльність. Навчання в аспірантурі та докторантурі. Культура педагогічного спілкування викладача. Мовленнєва культура.

Тема 10. Форми контролю знань, умінь і навичок студентів.

Понятійний апарат контролю. Функції контролю знань студентів. Педагогічний вимір. Виявлення рівня здібностей студентів і педагогічний контроль. Фактор часу. Оптимізація контролю. Основні принципи, види, методи і форми організації контролю. Принципи контролю. Види перевірки роботи та рівня знань студентів. Міжсесійний контроль. Попередня перевірка знань. Поточна перевірка. Тематична перевірка. Колоквіуми. Підсумковий

контроль. Іспити і заліки. Методи організації контролю. Модульний контроль. Тестовий контроль. Класифікація тестів. Критерії і норми оцінки знань. Підсумкова атестація.

Тема 11. Самостійна робота студентів.

Самостійна робота студентів (СРС), її сутність і значення. Цілі СРС та основні принципи її організації. Психолого-педагогічні особливості СРС порівняно з іншими видами навчальної роботи у вищій школі. Типи самостійних робіт. Структура та послідовність дій викладача та студента в процесі організації та реалізації самостійної роботи студентів. Різновиди СРС та педагогічне управління ними. Організаційне, методичне та матеріально-технічне забезпечення СРС. Труднощі в організації СРС. Методи та засоби активізації СРС. Стимули та мотивація. Рівні, цілі та форми контролю СРС. Особливості організації самостійної роботи студентів при заочному і дистанційному навчанні. Організація самостійної роботи студентів екстернату.

Тема 12. Позааудиторна робота зі здобувачами.

Види поза аудиторної роботи. Професійно зорієнтована: а) проблемний гурток; б) дискусійний клуб за участю спікера-фахівця; в) студентські конференції, симпозіуми, семінари; г) студентські олімпіади, конкурси наукових та кваліфікаційних робіт. Соціально-виховна: а) студентські медіа (газета, радіо, соціальні мережі, відеохостинги); б) волонтерська робота студента; в) об'єднання художньої самодіяльності (театральна студія, вокальні, інструментальні та хореографічні гурти); г) спортивні секції; г) консультативні центри для соціально вразливих верств населення (юридичні, медичні тощо). Значення і вплив поза аудиторної роботи на навчання майбутнього фахівця.

Тема 13. Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах закладу вищої освіти.

Роль наукової праці в розвитку творчих здібностей студента. Сутність навчально-дослідної роботи студентів. Зміст і форми науково-дослідної роботи студентів у сучасних ЗВО. Шляхи та методи залучення студентів до здійснення науково-дослідної роботи. Науково-дослідна діяльність здобувачів різних рівнів вищої освіти.

Тема 14. Роль ЗВО в системі неперервної освіти особистості.

Послідовність і спадкоємність у системі освіти. Формальна, неформальна, інформальна освіта. Курси підвищення кваліфікації. Онлайн-платформи для самоосвіти. Роль викладача як модератора системи неперервної освіти особистості.

4. Структура навчальної дисципліни

		Всього	Лекції	Практич ні заняття	Самост ійна робота
Модуль 1. Основи організації процесу навчання у вищій школі					
1.	Система світи в Україні. Структура вищої освіти.	2	2	-	-
2.	Педагогічні засади теорії і практики управління в організації освітнього процесу у вищій школі.	2	-	-	2

3.	Лекція як провідна форма організації навчальної діяльності у вищій школі.	2	2	-	-
4.	Семінарські, практичні та лабораторні заняття як форми навчання у ЗВО.	2	2	-	-
5.	Методи навчання у вищій школі.	2	2	-	-
6.	Дидактичні засоби і навчальна техніка.	4	-	2	2
7.	Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання.	4	-	2	2
Модуль 2. Викладач і студент як основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі					
8.	Формування професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.	3	2	-	1
9.	Творчість і професіоналізм викладача закладу вищої освіти.	4	2	-	2
10.	Форми контролю знань, умінь і навичок студентів.	4	2	2	-
11.	Самостійна робота студентів.	4	2	-	2
12.	Позааудиторна робота зі здобувачами.	4	2	2	-
13.	Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах закладу вищої освіти.	4	2	2	-
14.	Роль ЗВО в системі неперервної освіти особистості.	4	-	-	4
УСЬОГО		45	20	10	15

5. Теми лекцій

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Система світи в Україні. Структура вищої освіти.	2
2.	Лекція як провідна форма організації навчальної діяльності у вищій школі.	2
3.	Семінарські, практичні та лабораторні заняття як форми навчання у ЗВО.	2

4.	Методи навчання у вищій школі.	2
5.	Формування професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.	2
6.	Творчість і професіоналізм викладача закладу вищої освіти.	2
7.	Форми контролю знань, умінь і навичок студентів.	2
8.	Самостійна робота студентів.	2
9.	Позааудиторна робота зі здобувачами.	2
10.	Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах закладу вищої освіти.	2
	Усього	20

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Дидактичні засоби і навчальна техніка.	2
2.	Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання.	2
3.	Форми контролю знань, умінь і навичок студентів.	2
4.	Позааудиторна робота зі здобувачами.	2
5.	Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах закладу вищої освіти.	2
	Усього	10

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	ТЕМА	Кількість годин
1.	Педагогічні засади теорії і практики управління в організації освітнього процесу у вищій школі.	2
2.	Дидактичні засоби і навчальна техніка.	2
3.	Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання.	2
4.	Формування професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.	1
8.	Творчість і професіоналізм викладача закладу вищої освіти.	2
9.	Самостійна робота студентів.	2

10.	Роль ЗВО в системі неперервної освіти особистості.	4
Усього		15

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента передбачає самостійне, на основі рекомендованої навчальної та наукової літератури, опрацювання та засвоєння окремих положень дисципліни. Особливу увагу слід звернути на першоджерела. Покращенню засвоєння такого матеріалу і з'ясування питань, що складають певні ускладнення у вивченні в процесі самостійної роботи студента сприяють індивідуальні консультації. Перевірка рівня засвоєння матеріалу таких тем проводиться в процесі обговорення питань із логічно споріднених тем дисципліни на аудиторних заняттях. Крім того, аспіранти створюють силабус вибіркового циклу навчальних дисциплін для здобувачів магістерського рівня вищої освіти за темою власного дисертаційного дослідження.

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні заняття здобувачів освіти з метою поглиблення знань магістрантів з дисципліни передбачають отримання досвіду самостійної роботи з педагогічною літературою пропонується виконання в межах самостійної роботи спостереження методичних прийомів, що застосовуються викладачами в процесі проведення різних видів навчальних занять з фахових дисциплін, аналізу результатів дослідження самоменеджменту або підготовки до участі у конференції.

10. Форми та методи навчання

Форма навчання: очна (денна).

Методи навчання: вербальні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, консультація, наукова дискусія; наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (проведення експерименту, виконання бактеріологічних, мікроскопічних, серологічних, експериментальних досліджень, біологічна та педагогічна практики); пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні (надання готової інформації науковим керівником та її засвоєння здобувачами); метод проблемного викладу (навчання здобувачів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів); частково-пошуковий або евристичний (оволодіння окремими елементами пошукової діяльності: науковий керівник формулює проблему, здобувач—гіпотезу); дослідницько-інноваційний (організація науковим керівником пошукової творчої діяльності здобувачів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань).

11. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей кожної теми з використанням індивідуального опитування, фронтального опитування, співбесіди; методів письмового контролю: письмового тестування; підсумкового письмового тестування, повідомлення, кейсів, проєктів, есе; методів самоконтролю: самоаналізу.

Критерії оцінювання під час занять:

Оцінка “відмінно” виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка “добре” виставляється за умови, коли аспірант знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є

вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка “задовільно” ставиться аспіранту на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; неспроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка “незадовільно” виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам “задовільної” оцінки.

Критерії оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Перелік орієнтовних питань до диференційованого заліку

1. Методика викладання у вищій школі: предмет, об’єкт і завдання курсу. Функції педагогіки вищої школи.

2. Поняття «освіта». Структура освіти в Україні.

3. Рівні вищої освіти у вищій школі.

4. Ступені вищої освіти у вищій школі.

5. Типи закладів вищої освіти в Україні.

6. Вища освіта в Україні в контексті болонського процесу.

7. Національний заклад вищої освіти. Дослідницький університет.

8. Виховання, навчання, викладання, учіння. Етапи педагогічного процесу.

9. Поняття про процес навчання. Мета навчання. Мета викладання у вищій школі. Критерії ефективності навчання.

10. Учасники навчального процесу. Викладач як педагогічна особистість.

11. Принципи навчання.

12. Методи навчання. Групи методів.

13. Методи стимулювання, заохочення й мотивації навчальної роботи.

14. Наочні методи навчання – показ, види та функції показу. Методичні умови ефективності показу.

15. Прийоми навчання. Співвідношення понять «метод» і «прийом» навчання.

16. Засоби навчання. Технічні засоби навчання.

17. Поняття про форму організації навчання у вищій школі.

18. Академічна лекція в системі професійної підготовки майбутніх фахівців. Переваги й недоліки лекції як форми організації навчальної діяльності студентів.

19. Дидактичні й методичні вимоги до академічної лекції.

20. Види лекцій. Функції лекцій.

21. Структура лекційного заняття. Композиційна будова лекції.

22. Традиційна група лекцій.

23. Нетрадиційні лекції: зміст, мета, методика проведення.

24. Практичне заняття в системі форм навчання у вищій школі. Види практичних занять.

25. Семінар як основна форма занять для засвоєння лекційного матеріалу і обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання, із фундаментальних дисциплін.

26. Види семінарських занять. Функції семінарів. Типи семінарів для професійно орієнтовних дисциплін. Переваги й недоліки семінарських занять.

27. Лабораторне заняття.

28. Проблемна ситуація, проблемний метод навчання.

29. Самостійна робота як форма організації навчальної діяльності студентів. Місце СРС в навчальному процесі ЗВО.

30. Науково-дослідницька робота студентів у ВНЗ. Форми науково-дослідної роботи студентів.
31. Професійно зорієнтована позааудиторна робота у вищій школі.
32. Соціально-виховні позааудиторні заходи.
33. Форми контролю знань студентів. Види перевірки навчальної роботи студентів.
34. Форми поточної перевірки.
35. Навчально-виробнича практика в системі підготовки фахівців. Види практик. Організація практики: керівництво практикою, програма практики, звітна документація.
36. Стандарт вищої освіти як основний нормативний документ.
37. Навчальний план, освітня програма.
38. Силабус, робоча програма навчальної дисципліни.
39. Система зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.
40. Нормативні та вибіркові навчальні дисципліни.
41. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.
42. Підвищення кваліфікації і система стимулювань науково-педагогічних (НПП) і педагогічних (ПП) працівників.
43. Сучасні освітні технології.
44. Ліцензування та акредитація освітньої програми.
45. Схема аналізу лекційно-практичного заняття.

12. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється у вигляді диференційованого заліку.

13. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Нарахування балів за результати всіх видів навчальної діяльності здобувачів освіти проводять згідно з чинним Положенням про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова. Складовими оцінки за дисципліну є сума балів поточного контролю та балів, отриманих під час складання диференційованого заліку. Додаткові бали аспірант отримує за поданий сертифікат як результат здобуття неформальної освіти з педагогічного напрямку. Здобувач вважається допущеним до підсумкового контролю (диференційованого заліку), якщо він виконав всі види робіт (засвоїв теми всіх практичних занять, оволодів практичними навичками з дисципліни, виконав проєктну роботу), передбачені навчальним планом. Поточна навчальна діяльність здобувача контролюється на практичних заняттях відповідно з конкретними цілями та під час виконання самостійної роботи. Поточна успішність визначається за результатами навчальної діяльності аспіранта протягом усього періоду вивчення дисципліни. Середня арифметична оцінка за поточну навчальну діяльність конвертується у бали. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність становить 120 балів. Максимальна кількість балів, яку аспірант може отримати під час диференційованого заліку становить 80 балів, мінімальна кількість балів 50. Бали, отримані за поточну навчальну діяльність та за результатами іспиту, сумуються. Максимальна кількість балів за дисципліну становить 200 балів.

Результат вивчення дисципліни оцінюється за 200-бальною шкалою:

180–200 балів — «відмінно»;

160–179 балів — «добре»;

122–159 балів — «задовільно»;

менше 120 балів — «незадовільно».

Оцінка успішності аспіранта з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою згідно з системою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену та диференційованого заліку	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення дисципліни

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів, технічні засоби навчання (комп'ютери з доступом до мережі Internet, використання відео- та фототеки).

15. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Закон України «Про вищу освіту». *Голос України*. 2014. 6 серпня. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
2. Закон України «Про освіту». URL: [www/osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php](http://www.osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php) on line 64
3. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Київ: Либідь, 1998. 560 с.
4. Вітвицька С.С. Педагогіка вищої школи: практикум: навчальний посібник Київ: Центр учбової літератури, 2025. 314 с.
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб., 2-е видання, доповнене. Київ: «Академвидав», 2012. 352 с.
6. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі. Київ: КНТ, 2024. 224 с.
7. Мельничук Л.Б., Шкабаріна А.М. Педагогіка і психологія вищої школи. Львів: Новий світ, 2024. 266 с.
8. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : підручник Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки , 2017. 498 с.
9. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / за ред. В. Е. Луначека, Н. О. Ткачової; кол. авт. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 344 с.
10. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
11. Супрун В.М. Формування педагогічних компетентностей аспірантів медичних закладів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2025. № 100. С. 148-152.
12. Тренінгові технології навчання у практичній підготовці студентів (ділові та рольові ігри). Львів: Новий світ, 2024. 200 с.

13. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб., 2-е видання, доповнене. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.

Допоміжна:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. Київ: Кондор, 2008. 272 с.
2. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи (Андрагогіка): підручник. Київ: НТТУ «КПІ», 2019. 406 с.
3. Ковальчук Л. Формування методологічної культури здобувачів вищої освіти. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2025. Вип. 42. С. 227–240.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с.
6. Лучанінова О.П. Педагогічні технології у вищій школі: навч. посібник: Дніпропетровськ: ЛПРА, 2013. 224 с.
7. Матковський М., Цюра С. Психолого-педагогічні особливості самоорганізації викладача вищої школи в контексті професійно-педагогічної діяльності. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2025. Вип. 42. С. 241–247.
8. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
9. Тетик В. Стратегії індивідуалізації навчання у вищій школі як психолого-педагогічна проблема. *Вісник науки та освіти*. 2025. №8. С. 1870-1879.
10. Чайковська У. Інтерактивні методи у формуванні соціально-комунікативних навичок здобувачів вищої освіти. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. 2025. №1 (34). С. 173-177. UPL: <https://magazine.mdpu.org.ua/index.php/nv/article/view/3423/3895>
11. Яценко В.М. Перш ніж іти на заняття (100 порад викладачу). Тернопіль, 2019. 56 с.

16. Інформаційні ресурси:

- Сайт кафедри
<https://www.vnmu.edu.ua/%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%BC%D0%BE%D0%B2>
1. Професійна освіта: проблеми і перспективи. Архів номерів журналу. [Електронний ресурс]. UPL: <https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/2/issue/view/24>
 2. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету special edition «new pedagogical approaches in steam education». UPL: <http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/218/pdf#.Xay38Cm-2PY>
 3. Вища школа. UPL: https://kymu.edu.ua/upload/pdf_files/journal.pdf
 4. Рівні вищої освіти та наукові ступені. UPL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rivni-vishchoi-osviti-ta-naukovi-stupeni>
 5. Стандарти вищої освіти та освітні програми. UPL: <https://mon.gov.ua/>